

Definicja mikro, małych i średnich przedsiębiorstw

Z dniem 1 stycznia 2005 r. załącznik I do rozporządzenia 364/2004 zastąpił dotychczas obowiązujący załącznik I do rozporządzenia 70/2001. Zmianie uległa definicja MŚP. Zgodnie z art. 2 załącznika I do rozporządzenia 364/2004 wyodrębnia się następujące kategorie przedsiębiorstw:

- 1) **średnie przedsiębiorstwo** – średnie przedsiębiorstwo to przedsiębiorstwo, które:
 - zatrudnia mniej niż 250 pracowników oraz
 - jego roczny obrót nie przekracza 50 milionów euro lub całkowity bilans roczny nie przekracza 43 milionów euro;
- 2) **małe przedsiębiorstwo** – małe przedsiębiorstwo to przedsiębiorstwo, które:
 - zatrudnia mniej niż 50 pracowników oraz
 - jego roczny obrót nie przekracza 10 milionów euro lub całkowity bilans roczny nie przekracza 10 milionów euro;
- 3) **mikroprzedsiębiorstwo** - mikroprzedsiębiorstwo to przedsiębiorstwo, które:
 - zatrudnia mniej niż 10 pracowników oraz
 - jego roczny obrót nie przekracza 2 milionów euro lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów euro.

Kategorie przedsiębiorców

Definicje MSP rozróżniają trzy kategorie przedsiębiorców zgodnie z ich wzajemnymi stosunkami z innymi przedsiębiorstwami w zakresie własności kapitału, prawa głosu lub prawa do wywierania decydującego wpływu (w skrócie udziałów)

Przedsiębiorcy niezależni – Jest to najbardziej do tej pory powszechna kategoria przedsiębiorców. Obejmuje ona wszystkich przedsiębiorców, którzy nie należą do dwóch pozostałych kategorii (przedsiębiorców partnerskich lub związanych).

Przedsiębiorca jest niezależny jeżeli:

- nie posiada 25% lub więcej udziałów u innego przedsiębiorcy,
- inny przedsiębiorca bądź instytucja rządowa lub samorządu terytorialnego (instytucja państwowa) albo kilku przedsiębiorców powiązanych lub instytucji państwowych razem nie jest właścicielem 25% lub więcej jego udziałów, z kilkoma wyjątkami,
- nie sporządza rachunków skonsolidowanych i nie jest uwzględniane w rachunkach przedsiębiorcy, który sporządza takie rachunki, przez co nie jest traktowany jako przedsiębiorca związany.

Przedsiębiorca nadal może być uważane za niezależnego, nawet jeśli osiągnie lub przekroczy 25% próg posiadania kapitału lub prawa głosu, jeśli udziały u niego mają

również następujące typy inwestorów (pod warunkiem, że ci inwestorzy nie są powiązani z tym przedsiębiorcą):

- a) publiczne korporacje inwestycyjne, spółki kapitałowe podwyższonego ryzyka, osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych prowadzące regularną działalność inwestycyjną wysokiego ryzyka (anioły biznesu), które inwestują kapitał własny w firmy nie notowane na giełdzie, pod warunkiem, że łączna kwota inwestycji tych inwestorów „aniołów biznesu” w tego samego przedsiębiorcę nie przekracza równowartości 1 250 000 euro,
- b) uniwersytety lub ośrodki badawcze działające na zasadzie non-profit,
- c) inwestorzy instytucjonalni, w tym regionalne fundusze rozwoju,
- d) samorządy lokalne z rocznym budżetem nie przekraczającym równowartości 10 mln euro oraz liczbą mieszkańców poniżej 5 000.

Przedsiębiorcy partnerscy – do tej kategorii zalicza się przedsiębiorców, którzy posiadają udziały u innych przedsiębiorców, ale nie sprawują rzeczywistej, bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad drugim przedsiębiorcą. Partnerskimi są przedsiębiorcy, którzy nie są niezależni, ale także którzy nie są ze sobą związani.

Przedsiębiorcę uważa się za partnerskiego względem innego przedsiębiorcy, jeżeli:

- a) posiada 25% ,ale mniej niż 50% akcji innego przedsiębiorcy,
- b) inny przedsiębiorca posiada 25% ,ale mniej niż 50% akcji przedsiębiorcy, o którym mowa,
- c) przedsiębiorca, o którym mowa nie sporządza skonsolidowanych sprawozdań finansowych, które zawierają dane dotyczące innego przedsiębiorcy, jak również nie jest on uwzględniany w sprawozdaniach finansowych innego przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy związanego z tym przedsiębiorcą.

Przedsiębiorcy związani – do tej kategorii należą przedsiębiorcy, którzy tworzą grupy poprzez bezpośrednią lub pośrednią kontrolę większości kapitału lub głosów (także w drodze umowy, jak i w pewnych przypadkach, poprzez udziałowców – osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami), lub poprzez możliwość wywierania decydującego wpływu na przedsiębiorcę. W celu uniknięcia trudności w identyfikacji tej kategorii, Komisja zdefiniowała ją poprzez przyjęcie odpowiednich dla celów definicji warunków przedstawionych w art. 1 Dyrektywy Rady nr 349 z 1983 r., dotyczącej skonsolidowanych sprawozdań finansowych. W ten sposób przedsiębiorca może określić swój status jako przedsiębiorcy związanego, jeśli zgodnie z przepisami tej Dyrektywy musi sporządzać skonsolidowane księgi rachunkowe lub jest ujęty w księgach rachunkowych przedsiębiorcy, od którego wymaga się prowadzenia takich ksiąg.

Dane stosowane dla określenia progu zatrudnienia i pułapu finansowego

Okoliczność posiadania przedsiębiorstw partnerskich lub związanych wpływa na sposób ustalenia poziomu zatrudnienia oraz pułapów finansowych, od których uzależnia się posiadanie bądź utratę statusu MŚP:

1) w sytuacji, gdy przedsiębiorca posiada przedsiębiorstwa partnerskie, do danych tego przedsiębiorstwa dotyczących zatrudnienia oraz danych dotyczących wielkości przychodów i majątku **należy dodać dane każdego przedsiębiorstwa partnerskiego proporcjonalnie** do procentowego udziału w kapitale lub prawa głosu (w zależności, który jest większy).

W przypadku przedsiębiorstw posiadających nawzajem akcje/ udziały/ prawa głosu (cross-holding) stosuje się wyższy procent;

2) w sytuacji, gdy przedsiębiorca posiada przedsiębiorstwa związane, do danych tego przedsiębiorstwa dotyczących zatrudnienia w tych przedsiębiorstwach oraz danych dotyczących wielkości przychodów i majątku **dodaje się w 100% dane każdego przedsiębiorstwa związanego**;

3) w **przypadku przedsiębiorstwa samodzielnego (niezależnego)**, tj. przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 3 ust. 1 oraz ust. 2 akapit drugi załącznika I – **dane** dotyczące zatrudnienia w tych przedsiębiorstwach oraz dane dotyczące wielkości przychodów i majątku **ustala się wyłącznie na podstawie danych tego przedsiębiorstwa**.

Określenie progu zatrudnienia

W celu określenia progu zatrudnienia oraz pułapów finansowych przedsiębiorcy przyjmują dane roczne za ostatni zatwierdzony okres obrotowy. W przypadku, gdy na ostatni dzień bilansu przedsiębiorstwo przekracza lub spada poniżej progu zatrudnienia lub pułapu finansowego dla danej kategorii przedsiębiorcy, uzyskanie lub utrata statusu średniego, małego lub mikroprzedsiębiorstwa nastąpi tylko wówczas, gdy zjawisko to powtórzy się w ciągu dwóch następujących po sobie lat.

W przypadku przedsiębiorstw działających krócej niż rok, przedsiębiorca podaje dane dotyczące zatrudnienia i pułapów finansowych oparte na godnych zaufania szacunkach (wiarygodnych dokumentach) dokonanych w trakcie roku.

Określanie liczby personelu

Za roczną jednostkę roboczą uważa się pracę wykonywaną przez osobę, która pracuje w przedsiębiorstwie lub na rzecz przedsiębiorstwa w pełnym wymiarze czasu w ciągu roku. Liczba personelu jest obliczana z użyciem rocznych jednostek roboczych. Osoba niepracująca przez cały rok lub pracująca w niepełnym wymiarze czasu jest liczona jako ułamek rocznej jednostki roboczej. Przy obliczaniu rocznych jednostek roboczych nie uwzględnia się również urlopu macierzyńskiego i urlopu wychowawczego.

Kogo liczy się jako osobę zatrudnioną?

- pracowników przedsiębiorcy
- osoby pracujące dla przedsiębiorcy i podlegające mu służbowo, uważane za pracowników wg prawa krajowego,
- właścicieli sprawujących zarząd u przedsiębiorcy,
- wspólników prowadzących stałą działalność na rzecz przedsiębiorcy i otrzymujących od przedsiębiorcy korzyści finansowe z tego tytułu.

Uczniowie i studenci odbywający praktyki zawodowe na podstawie umowy o praktyki lub umowy o szkolenie zawodowe nie są włączeni do liczby osób zatrudnionych.

Przedsiębiorstwo, ubiegając się o pomoc publiczną, składa oświadczenie o statusie prawnym jako przedsiębiorstwo niezależne, przedsiębiorstwo partnerskie lub przedsiębiorstwo związane, łącznie z danymi dotyczącymi poziomu zatrudnienia i pułapów finansowych.

Kontekst czasowy obowiązywania i stosowania nowych definicji MŚP

Definicje określone w rozporządzeniach Rady czy Komisji Europejskiej obowiązują wprost (są stosowane bezpośrednio) na obszarze wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej i w związku z tym, niezależnie od regulacji krajowych (poza Konstytucją RP), od 1 stycznia 2005r. obowiązują definicje: mikro, małego i średniego przedsiębiorcy określone w rozporządzeniu Komisji 70/2001 zmienionym przez rozporządzenie 364/2004. Oznacza to, iż od tego dnia każdy podmiot, **wobec braku odmiennych uregulowań w przepisach przejściowych**, obowiązany będzie stosować wyżej wskazane definicje w nowym brzmieniu. Każdy podmiot, tzn. każdy adresat norm, czyli zarówno przedsiębiorca ubiegający się o pomoc publiczną dla małych i średnich przedsiębiorstw w ramach wyłączeń grupowych, jak i podmioty rozpatrujące (oceniające) wnioski, tj. Instytucje Wdrażające.

Udzielanie od 1 stycznia 2005 r. pomocy publicznej dla MŚP – przedsiębiorcom, którzy nie spełniają warunków określonych w nowych definicjach, a więc nie mieszczą się w ramach tzw. wyłączeń grupowych, naraziłoby Polskę jako kraj członkowski Unii Europejskiej, na zarzut udzielania pomocy bez notyfikacji, a więc z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.